

Zöld út az Unióba:

Európa-pályán a Nyugat-Balkán

Első körben a tagállami diplomaták, második körben a tagállamok EU-ügyi miniszterei hagyták jóvá a csatlakozási tárgyalások megkezdését Észak-Macedóniával és Albániával. Ritka, hogy az Európai Unió döntéshozatalában, videokonferencia keretében az Unió jövőjét komolyan befolyásoló kérdéstről megerősített, közös válasz szülessen egy globális pandémia közepette.

Az Uniónak, intézményeinek és tagállamainak megkettőzött erőfeszítéssel kell nyitnia Nyugat-Balkán felé. Egyrészt saját intézményi, demokratikus és bizalmi válságából kilábalva, másrészt a váratlan sebességgel terjedő COVID-19 járvánnyal is meg kell küzdenie. Számos alkalommal úgy tűnhet, mintha az Európai Unió válságról válságra menetelne, viszont nem szabad elfelejteni, hogy honnan hova fejlődött a 2004-es „big bang” óta. Végző soron a csatlakozni kívánó tagállamoknak is meg kell érteniük, hogy nem egy végleges állapotba érkeznek az uniós tagsággal, hanem egy állandóan változó, identitását kereső dinamikus folyamathoz csatlakoznak. A mostani válsággal nem csupán nehézségek, hanem új lehetőségek is a felszínre törnek. Olyan új, többszintű válságkezelési tapasztalathoz jutnak mind az EU-s tagállamok és az uniós intézmények, amelyet fontos lesz felhasználni a szomszédságpolitikai kapcsolatrendszerben is, mind a Keleti Partnerség és a Nyugat-Balkán tekintetében.

A tagállamok EU-ügyi miniszterei a 2020. március 24-i videokonferencia keretében megtartott Általános Ügyek Tanácsán egyhangúlag hagyták jóvá Észak-Macedónia és Albánia csatlakozási tárgyalásának megkezdését, amely a jelenlegi válságban komoly pozitív löketet adhat a „bővítési fáradtság”-ban *-enlargement fatigue-* szenvedő Európai Uniónak. A miniszterek jóváhagyását követően az európai uniós kormányfők szentesítik a bővítéssel kapcsolatos Tanácsi következtetéseket. A tavaly őszi francia fiaskó után, az új bővítési biztos által felvázolt menetrenddel és az új bővítési metodológiával tehát sikerült előreleldíteni a megakadt folyamatot. Mivel Észak-Macedónia és Albánia gazdaságilag és politikailag, bár régiós szinten közösen kívánnak csatlakozni, -mint minden tagjelölt- a két ország az előrehaladás tekintetében más gazdasági, politikai és szociális út mentén érkezik az csatlakozás előszobájába. Jelenleg mindkét ország az EU27-el egy közös járványhelyzettel kell megküzdeniük, amely új megvilágításba helyezi a kölcsönös segítségnyújtás, a regionális politika illetve az európai gazdasági konvergencia eszközeit. Uniós szinten elindult az együttgondolkodás és a közös projektek a tagállamok megsegítésére, viszont a leggyorsabb és legdemokratikusabb döntéshozatali folyamatok még mindig a tagállamok kezében van. Az EU-s intézményrendszer erőssége a koordináció illetve a közös szabályok fenntartása, az egységes piac megőrzése és a tagállamok közötti gördülékeny humanitárius segítségnyújtás biztosítása, a közös erőforrásgazdálkodás.

A járványügyi veszélyhelyzet kapcsán Észak-Macedónia már nemzeti veszélyhelyzetet hirdetett ki, emellett Albánia fontos megelőző és védelmi intézkedéseket fogantatosított a vírus lassítása érdekében. A mostani helyzet új lehetőséget teremt az Európai Uniónak, hogy felmérje a tagjelöltek koordinációs képességét és egy válsághelyzetben a felkészültségi szintjüket. Ezt követően a tagállamokkal közösen -az integrációs szakértők analógiájára- olyan eszközöket és szakértőket küldhet a régióba amelyből komoly hiány áll fenn. Fontos, hogy a két ország és régiós szomszédai egymással koordináljanak, amely megerősítené az egymásba vetett hitet, valamint az EU-ba vetett bizalmat, amely erőfeszítések hiányában hamar elveszhet. A politikai

szándék tehát megmutatkozik az EU bővítése mellett, viszont a humanitárius cselekvésnek ezzel arányosnak kell lennie. Amennyiben a kormányfők is megerősítik a tárgyalások megkezdését úgy egy komoly biztosíték és elköteleződés veszi kezdetét egy olyan bizonytalan időszakban amely számos lehetőséget nyújt a megszokott menetrendek és berögzült politikai cselekvések helyett. A mostani globális járvány által sújtott időszak kezelése az egyén szintű cselekvéseken túl egymás felé fordulást is kíván. A nem megszokott mindennapok egyben nem megszokott politikai megoldásokat is hozhatnak a közeljövőben, amely némi óvatos optimizmussal egységesebb tagállami álláspontokat, rugalmasabb intézményi szabályrendszert ezáltal egy erősebb Európai Uniót eredményezhet.

2020. 03. 27. - Miszlivetz Áron James